

در روز جهانی زبان مادری، به سراغ بررسی اهمیت زبان مادری و اما و اگرهای آموزش زبان دوم به کودکان رفتیم

لذت هم‌زبانی با فردوسی

آموزش زبان خارجی به کودکان را هم بررسی کردیم؛ موضوعی که خیلی از والدین این روزها جزو اولویتهای اولشان قرار داده‌اند. باتشکر از دکتر بهروز محمودی بختیاری- دکترای زبان‌شناسی و عضو هیات علمی دانشگاه تهران

زبان مادری که ما با آن حرف می‌زنیم و فکر می‌کنیم، چقدر مهم است؟ موضوع مهمی که در تقویم‌های یک روز را به نام آن ثبت کرده‌اند. یکشنبه سوم اسفندماه روز جهانی زبان مادری است. به همین بهانه سراغ جدی گرفتن زبان مادری رفتیم. در کنار آن

به قول نلسون ماندلا «با فرد به زبانی که می‌فهمد صحبت نکنید، حرفتان به مغزش می‌رسد اما اگر با او به زبان مادری‌اش صحبت کنید، حرفتان به دلش می‌نشیند.» همین یکی دو جمله اهمیت ارتباط با زبان مادری را نشان می‌دهد. تا به حال به این فکر کردید

لیلا شوقی

روزنامه نگار

این کشور چندزبانه

قبل از هر تعریفی باید بدانید کشور ایران جزو کشورهای چندزبانه به حساب می‌آید. تنوع زبانی در ایران بسیار بالاست. به جز زبان فارسی، تقریباً در همه نقاط ایران جمعیت‌های زیادی از مردم هستند که به زبان کردی، ترکی، عربی و حتی ارمنی صحبت می‌کنند؛ علاوه بر این، اقوام مختلف ایران به گویش‌های مختلف لری، اصفهانی و خراسانی هم حرف می‌زنند. بنابراین چندزبانه بودن در ایران خیلی هم عجیب نیست و بنابر محل زندگی و منطقه هر کدام از اقوام ایرانی، به زبان مادری و زبان دوم صحبت می‌کنند.

زبان مادری یا زبان اول: زبان مادری، زبانی است که کودک از صفر سالگی آن را آموزش می‌بیند و زبانی است که به آن تکلم می‌کند.

زبان دوم: اغلب ایرانی‌ها، چندزبانه هستند و به زبان مادری خود که ممکن است ترکی یا عربی باشد، صحبت می‌کنند. زبان فارسی برای بسیاری از ایرانی‌ها زبان دوم به حساب می‌آید؛ زبانی که در مدرسه با آن

فولکلورهای شعر شما می‌تواند سرگرمی مناسبی برای فرزندان باشد؛ فولکلورهایی که در قالب شعر و داستان روایت می‌شود و البته ریشه در فرهنگ منطقه‌ای شما دارد. تعریف کردن داستان‌ها و شعرهای عامیانه بهترین راه برای آموزش فرهنگ، مذهب و ریشه قومیتی منطقه‌ای است که در آن زندگی می‌کنید.

علاوه بر این در سال‌های اخیر کتاب‌های داستانی خوبی با گویش و زبان محلی منتشر شده تا کودکان هر منطقه لذت کتاب خواندن با زبان مادری‌شان را هم تجربه کنند و این زبان را بهتر یاد بگیرند.

کتاب‌های مناسب: احتمالاً خیلی از شما هم با مجموعه هشت جلدی قصه‌های خوب برای بچه‌های خوب خاطره دارید. این مجموعه کتاب بهترین مجموعه برای آموزش زبان فارسی به فرزندان است. خوبی این مجموعه این است که برای هر سنی می‌توانید یک جلد از کتاب را بخوانید. دانستن داستان‌های کلیله و دمنه، گلستان و بوستان سعدی

حضور در جمع خانوادگی، صحبت کردن شما به عنوان والدین و حضور در مهدکودک می‌تواند زبان مادری یا زبان دوم را یاد بگیرد اما زبان مادری از آن جهت برای فرزند شما اهمیت دارد که بخشی از هویت شخصی، اجتماعی و فرهنگی او با زبان مادری شکل می‌گیرد. با زبان مادری و زبان دوم، فرزند شما می‌تواند با دیگران ارتباط برقرار کند و در جامعه حاضر شود. زبان مادری در واقع پل ارتباطی بین فرزند شما و دنیای بیرون است، بنابراین دانستن درست زبان مادری می‌تواند از فرزند شما فرد موفق‌تری بسازد. زبان مادری هیچ‌وقت از خاطره فرزند شما پاک نمی‌شود و همیشه با اوست.

کتاب مناسب زبان مادری

شما می‌توانید با داستان‌ها و شعرها، زبان مادری یا زبان دوم فرزندان را تقویت کنید و ریزه‌کاری‌های زیبای زبان مادری را به آنها آموزش دهید.

فولکلورهای زبانی: اصلاً نیازی نیست که حتماً از روی کتاب برای فرزندان داستان و شعر بخوانید.

صحبت می‌کند یا حتی آموزش می‌بیند؛ در واقع در خیلی از نقاط ایران زبان دوم یعنی زبان فارسی، فارسی گرچه زبان رسمی کشور است اما زبانی نیست که همه افراد در خانواده و بین دوستان‌شان با آن صحبت کنند.

زبان خارجی: زبانی است که در کشور با آن زبان صحبت نمی‌شود ولی از زبان‌هایی است که در خارج از ایران کاربرد دارد و جمعیت زیادی هم به آن زبان صحبت می‌کنند. زبان انگلیسی، زبان فرانسه، زبان چینی و روسی از جمله زبان‌های خارجی است که در ایران آموزش داده می‌شود و اغلب هم افراد برای این که بتوانند با دیگران در خارج از کشور در ارتباط باشند، یکی از آنها را فرامی‌گیرند.

اهمیت زبان مادری و زبان دوم

از همین ابتدا باید بگویم نه زبان مادری و نه زبان دوم، هیچ‌کدام به واسطه آموزش یاد داده نمی‌شود؛ یعنی فرد به واسطه حضورش در جامعه می‌تواند آن را یاد بگیرد. فرزند شما از بدو تولد تا سه سالگی به خاطر